УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 1. април 2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1.

Одлуком 2935/1 од 24. XII 2012. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта мр Зорана Ристовића и теме „Кумулативни ефекти експлоатације вишејезичних корпуса у настави страних језика“.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Цветана Крстев, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду, библиотечка информатика
2. др Наташа Миливојевић, доцент, Англистика (2012), Филозофски факултет у Новом Саду
3. др Зоран Пауновић, редовни професор, Енглеска и америчка књижевност (2006), Филолошки факултет Универзитета у Београду

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат мр Зоран Ристовић је рођен 24.08.1979, у Атеници, Чачак, Република Србија. Основну школу је завршио у Косјерићу, а гимназију у Пожеги. Дипломирао је на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду на одсеку Англистика 2004. године. Од 2004. године је у сталном радном односу у Основној школи „Мито Игумановић” у Косјерићу. Магистрираоје на Филолошком факултету у Београду 2012. године. Тема магистарског рада: „Примена паралелизованих текстова у настави енглеског језика у основној школи.”, а ментор при изради магистарске тезе била је др Цветана Крстев.

Сарађивао је са Штабом Војске Србије и Црне Горе на осмишљавању и спровођењу шестомесечних курсева енглеског језика за високе официре Команде Против-ваздушне одбране у Чачаку, са Националном службом за запошљавање (филијала Ужице) као извођач курса енглеског језика за незапослена лица, са фабриком цемента „Титан“ из Косјерића као преводилац уговора и административно-правних аката.

Од 2010. године мр Зоран Ристовић волонтерски обавља послове лектора за енглески језик за двојезични научни часопис *INFOtheca - journal of informatics and librarianship* који издаје

Заједница библиотека универзитета у Србији.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1.Приказ: Људмила Поповић, „Језичка слика стварности: Когнитивни аспект контрастивне анализе“ (објављено у Зборнику Матице Српске за славистику, Нови Сад 2009, главни и одговорни уредник др Предраг Пипер)

2.“From Corpus to Classroom – The Use of Aligned Corpora in English Language Teaching”, *INFOtheca* - **journal of informatics and librarianship**, 2012(2)

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат мр Зоран Ристовић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Цветана Крстев, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за библиотекарство и информатику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Duško Vitas and **Cvetana Krstev**. “Processing of Corpora of Serbian Using Electronic Dictionaries”. in *Prace Filologiczne*, vol. LXIII, pp. 279-292, Warszawa, 2012. ISSN 0138-0567
2. Duško Vitas and **Cvetana Krstev**. “Construction and Exploitation of X-Serbian Bitexts”. In Cristina Vertan and Walther v.Hahn (eds.) *Multilingual Processing in Eastern and Southern EU Languages: Low-Resourced Technologies and Translation*, pp. 207-227, Cambridge Scholars Publishing, 2012. ISBN (13) 978-1-4438-3878-8.
3. Ranka Stanković, **Cvetana Krstev**, Ivan Obradović, Aleksandra Trtovac and Miloš Utvić, “A Tool for Enhanced Search of Multilingual Digital Libraries of E-journals”, *Proceedings of the 8th International Conference on Language Resources and Evaluation*, LREC 2012, Istanbul, Turkez, 23--25 May 2012, 2012, eds. Nicoletta Calzolari *et al.*, ISBN 978-2-9517408-7-7.
4. **Cvetana Krstev**, Duško Vitas, Aleksandra Trtovac, “Orwell’s *1984* – the Case of Serbian Revisited”, in *Proceedings of 5th Language & Technology Conference*, November 25-27, 2011, Poznań, Poland, ed. Zygmunt Vetulani, ISBN 978-83-932640-1-8, pp. 570-574, Fundacja Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Poznań, 2011.
5. **Cvetana Krstev**, Duško Vitas, “An Aligned English-Serbian Corpus”, In: *ELLSIIR Proceedings (English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality), Volume I, Belgrade, 4-6 December 2009*, eds. N. Tomović & J. Vujić, pp. 495-508, Faculty of Philology, University of Belgrade, ISBN 978-86-6153-005-0, 2011.
6. Duško Vitas, **Cvetana Krstev**, “O paralelnim korpusima, a posebno o beogradskim paralelnim korpusima i načinu njihove eksploatacije”, Sonderdruck aus: Die Unterschide zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen (Razlike izmedju bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika), ed. Branko Tošović, pp. 630-649, Münster, Germany, LITVerlag, 2008.
7. Duško Vitas, **Cvetana Krstev**, Eric Laporte, “Preparation and exploitation of Bilingual Texts”, in Lux Coreana, No. 1, pp. 110-132, Han-Seine, 2006.

Комисија сматра да проф. др Цветана Крстев .испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Примењена лингвистика, рачунарска лингвистика, корпусна лингвистика, методика наставе енглеског језика, когнитивна лингвистика

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе
(наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Кумулативни ефекти експлоатације вишејезичних корпуса у настави страних језика“. **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. предмета (проблема)
истраживања

Опис теме: Предмет научног рада кандидата мр Зорана Ристовића је истраживање примена и ефеката иновативне наставне методе засноване на експлоатацији вишејезичних електронских корпуса, у настави страних језика.
Окосницу истраживања кандидата чини разрада истраживачког модела који се заснива на лонгитудиналном агрегирању дигиталних података који представљају двојезичне трагове ученичке активности при експлоатацији вишејезичног електронског корпуса, током пројектованог периода од четири школске године. Сви прикупљени трагови ученичких активности у оквиру двојезичних текстуалних ресурса ће се третирати као двојезични електронски микроузорци, уколико је у питању активност једног ученика, или као двојезични електронски макроузорци, уколико је у питању сумативно агрегиран скуп трагова. Ова дистинкција је од значаја јер ће омогућити да се обаве анализе на основу којих би се могао правити оперативни план за унапређење наставе страног језика за наредне школске године, превазилажењем и отклањањем негативних, а потенцирањем и оптимизацијом позитивних пратећих појава
Овај истраживачки модел претпоставља постојање вишејезичног корпуса – пре свега двојезичног, у коме је један језик српски, а други је циљни страни језик – у виду прошириве и доградиве базе. Садржај корпуса ће чинити пре свега преведена литература. Над корпусом, који је у основи вишенаменски, биће изграђени подсистеми како хроно-статични, да би се експлоатисали током само једне школске године са једном групом корисника, тако и хроно-динамични, да би се експлоатисали током више година, са једном или више група корисника. У складу с тим ће се анализирати трагови ученичких активности: синхронизовано са агрегирањем трагова, али и након вишегодишњег прикупљања трагова, у складу са предвиђеним капацитетским модалитетима анализе.
Модалитети анализе ће обухватити аналитичко-синтетички приступ прикупљеним подацима, анализу по когнитивно-механичким критеријумима, која би се заснивала на когнитивној комплексности посматраних ученичких активности и анализу путем класификовања у типолошке матрице, које разликују чисто граматички, чисто лексички, и комбиновани језички материјал. Резултати анализе ће омогућити утврђивање врсте, степена и домена простирања кумулативних ефеката који ће проистећи из вишегодишње

експлоатације двојезичних текстуалних ресурса у настави страног језика.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 95 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. **Abutalebi J.** and **D.Green**. 2007.Bilingulal language production: The neurocognition and language representation and control..Oxford: Oxford University Press.
2. **Amador Moreno, C.P., McCarthy, M.J.,** and **O'Keeffe, A.** 2005. "Language corpora in new learning environments: an examination of response tokens in spoken corpora of Spanish, French, and British and Irish English." Limerick: University of Limerick.
3. **Bachman, L. F. & Palmer, A. S.** 1996. Language testing in practice: Designing and developing useful language tests. Oxford: Oxford University Press.
4. **Baber E.** and **R. Hampel**. 2003. Using Internet-based audio-graphic and video-conferencing for language teaching and learning. Lisse: Swets & Zeitlinger B.V.
5. **Bax, S.** 2003. CALL – past, present and future. System, **31**, 13-28.
6. **Breen, M.** 1983. "Authenticity in the language classroom," Applied Linguistics 6 (1): 60-70.
7. **Burt, M., H.Dulay,** and **E. Hernandez.** 1973. Bilingual Syntax Measure. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
8. **Canale, M.** and **Swain , M.** 1980. "Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing", Applied Linguistics 1 (1): 1-47
9. **Carter, R.A.** 1999. "Common language: corpus, creativity and cognition," *Language and Literature*8 (3): 1-21.
10. **Clarebout, G. and Elen, J.** 2008. Advice on tool use in open learning environments. Journal of Educational Multimedia and Hypermedia, **17**(1), 81-97.
11. **Collie J.** and **S.Slater**. 1987. Literature in the Language Classroom. A Resource Book of Ideas and Activities. Cambridge: Cambridge University Press.
12. **Colpaert, J.** 2006. Pedagogy-driven design for online language teaching and learning. *CALICO journal*, 23(3), 477-497.
13. **Dagneaux E.** and **S. Granger**. 1998. Computer-aided error analysis. Centre for English Corpus Linguistics, Université Catolique de Louvain, Louvain-la-Neve.
14. **DeKeyser R.M.** 1997. Beyond explicit rule learning: Automatizing second language morphosyntax. . Oxford: Oxford University Press.
15. **Garret, N.** 1991. Technology in the service of language learning: trends and issues. Modern Language Journal, 75 (1), 74-101.
16. **Garrison, D. R. and Vaughan, N. D.** 2008. Blended learning in higher education: Framework, Principles and Guidelines. San Francisco, CA: John Wiley and Sons.
17. **Granger S.** 2003. "The International Corpus of Learner English: A new resource for foreign language learning and teaching and second language acquisition research", TESOL Quarterly 37 (3): 538-546.
18. **Lee, J.** 2000. Tasks and communicating in Language Classrooms. Boston: McGraw-Hill.
19. **Lewis Gordon.** 2011. Bringing technology into the classroom. Oxford: Oxford

University Press.
20. **Levi, M.** and **Stockwell, G.** 2006. CALL dimensions: Options and Issues in Computer-assisted Language Learning. Mahwah, NJ: Lawrence Elbraum Associates.
21. **Krstev Cvetana** and **Duško Vitas**. Literature and Aligned Texts.*Readings in Multilinguality*, eds. Milena Slavcheva, Galia Angelova and Kiril Simov, pp. 148-155, Institute for Parallel Processing, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria, 2006.
22. **McEnery, T., Xiao, R.** and **Tono, Y.** 2006. *Corpus-based language studies: An advanced Resource Book.* London: Routledge.
23. **McEnery Tony.** 2012. Corpus Linguistics. Oxford: Oxford University Press.
24. **Nunan, D.** 1989. Designing tasks for the Communicative Classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
25. **O'Keeffe Anne, Michael McCarthy, Ronald Carter.** 2007. From Corpus to Classroom: Language use and language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
26. **O'Keeffe, A.** and **Farr, F.** 2003. "Using language corpora in language teacher education: pedagogic, linguistic and cultural insights", TESOL Quarterly 37 (3): 389-418.
27. **O'Keefe Anne.** 2012. From Corpus To Classroom. Oxford: Oxford University Press.
28. **Ellis Rod** and **Gary Barkhuizen.** 2009. Analysing Learner Language. Oxford: Oxford University Press.
29. **Ellis Rod.** 2012. Task-based Language Learning and Teaching. Oxford: Oxford University Press.
30. **Skehan, P.** 1998. *A Cognitive Approach to Language Learning.* Oxford: Oxford University Press.
31. **Tognini-Bonelli, E.** 1996. "Towards translation equivalence from a corpus linguistics perspective" in Sinclair, J., Payne, J. and Perez Hernandez, C. (eds.) *Corpus to Corpus: A study of translation equivalence. Special issue of international Journal of Lexicography* 9 (3): 197-217.
32. **Tognini-Bonelli, E.** 2001. *Corpus Linguistics at work*. Amsterdam: John Benjamins.

4. циљеви истраживања

Циљеви: Основни циљ истраживања кандидата мр Зорана Ристовића је изградња модела, а потом и истраживачког окружења које би омогућило утврђивање врста и степена кумулативних ефеката експлоатације вишејезичног електронског корпуса у настави страног језика, током пројектованог периода од четири школске године. Кумулативни ефекти би се утврђивали, класификовали и интерпретирали на основу анализе двојезичних трагова о ученичкој активности унутар двојезичних текстуалних ресурса. Материјални, когнитивни и евалуативни кумулативни ефекти би требало да послуже као платформа за оптимизацију наставе енглеског језика, али и за унапређење наставе страних језика уопште.

Пратећи пожељни циљ кандидата јесте иницирање и развијање секундарних двојезичних текстуалних ресурса, који би настали на основу акумулирања и разврставања двојезичних трагова о ученичкој активности унутар примарних двојезичних текстуалних

ресурса који чине електронски корпус. Секундарни двојезични текстуални ресурси би представљали основу за процес микроанализе појединачних трагова о активности сваког ученика, што би омогућило стварање и дограђивање прецизног и нијансираног профила постигнућа за сваког појединачног ученика. Макроанализа трагова ученичких активности омогућила би прецизно мерење прогресије, али и евентуалне регресије постигнућа ученика у оквиру учења страног језика (у пракси – енглеског), и пружила би објашњења за изворе варијанси у нивоу постигнућа, у оквиру рада унутар исте двојезичне текстуалне деонице, међу ученицима или групама ученика који испољавају еквивалентне или приближно еквивалентне језичке способности. Овакво истраживачко окружење пружило би могућност директног прилагођавања наставног плана и програма за учење страног језика.

Хипотезе Кандидат мр Зоран Ристовић поставља хипотезу да се прираст у знању страног језика ученика, као и флуентност и елаборираност језичког израза, могу постићи не само једнократним инструкцијама и активностима у току наставе, већ и континуалним, лонгитудиналним прилагођавањима, проистеклим из дескриптивно-аналитичких опсервација. Кандидат такође постулира и појаву инциденталног, несвесног учења, које обухвата како ширење вокабулара тако и синтаксичко-организационо напредовање у језичком изразу, а проистиче из излагања ученика великом броју језичких узорака.

5. очекивани резултати

Рад кандидата мр Зорана Ристовића би требало да доведе до формулисања теоријске основе за конституисање новог рачунарски подржаног наставног модела а затим и до његове реализације. Овај модел би омогућио да се, на основу врсте, степена и домена простирања кумулативних ефеката експлоатације двојезичних текстуалних ресурса у настави страног језика за наредне школске године потенцирају позитивне, а отклоне негативне, пратеће појаве наставе и учења страног језика. Тиме би се отворила могућност да се сваки кумулативни ефекат посматра истовремено и као *процес* вишегодишње експлоатације, а који имплицира динамичке адаптације на нивоу наставних материјала, приступа настави и манипулисања двојезичним наставним материјалима, и као *производ* вишегодишње експлоатације.

6. план рада

Истраживачки рад кандидата мр Зорана Ристовића који треба да доведе до израде докторске дисертације одвијао би се у пет корака:

1. Формирање вишејезичног електронског корпуса, који ће обухватати текстове на енглеском и на српском језику. Сви текстуални материјали биће заступљени у симетричном односу један према један.
2. Предприпрема двојезичних текстуалних материјала, њихово интегрисање у електронске двојезичне ресурсе, припрема за њихово укључивање у наставни процес уграђивањем наставних фокуса, а потом динамично експлоатисање таквих рачунарски манипулативних материјала у настави страног језика, у пројектованом периоду од четири школске године.
3. Успостављање терминолошког, статистичког и оперативног апарата погодног за лонгитудинално праћење, класификовање и описивање кумулативних ефеката експлоатације вишејезичног корпуса у настави енглеског језика.
4. Праћење, класификовање и опис кумулативних ефеката примене

паралелизованих текстова у настави енглеског језика, током пројектованог периода од четири школске године: 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016.

5. Примена прикупљених сазнања о кумулативним ефектима примене паралелизованих текстова у сврху квалитативног унапређења наставе страних језика, предвиђањем пратећих појава наставе и учења страног језика у наредним школским годинама, отклањањем негативних и потенцирањем њихових позитивних ефеката.

7. методе истраживања

Основне методе истраживања ће обухватити: експериментална метода, комбинована метода израде типолошких матрица и контрастивне анализе, метода лонгитудиналног агрегирања података, метода квантитативне обраде података, методе корпусне лингвистике, дескриптивне методе.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Кандидат мр Зоран Ристовић је показао својим досадашњим научним радом да је оспособљен за писање докторске дисертације. Значај докторске дисертације кандидата мр Зорана Ристовић на тему „Кумулативни ефекти експлоатације вишејезичних корпуса у настави страних језика“, имајући у виду њен теоријски оквир, иновативност и предвиђене практичне резултате би требало да буде вишеструк: с једне стране, он уводи примену корпуса, а посебно вишејезичних корпуса, у наставни процес чиме им отвара ново поље примене, бар у нашој истраживачкој средини, док с друге стране уводи занимљиве иновације у наставни процес чији се учинак може квантитативно и квалитативно пратити. Предложени план рада, листа библиографских јединица релевантних за истраживање као и предложени план истраживања и анализе резултата показују да кандидат суверено влада методама које су потребне за овакву врсту научног истраживања.

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат мр Зоран Ристовић подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Цветана Крстев подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата мр Зорана Ристовић и предложене теме докторске дисертације „Кумулативни ефекти експлоатације вишејезичних корпуса у настави страних језика“ а да се за ментора именује др Цветана Крстев, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1. др Цветана Крстев, ванредни професор
2. др Наташа Миливојевић, доцент
3. др Зоран Пауновић, редовни професор